29.VIII.63 РД

На селскостопански теми

ПО ЧЕРНОМОРСКОТО КРАЙБРЕЖИЕ ДА СЕ РАЗВИВА ЦВЕТУЩО ЛОЗАРСТВО!

В нашата страна има изключително благоприятни условия за развитието на лозовата култура. Още по-големи перспективи се чертаят в директивите на Осмия конгрес на БКП, в които се предвижда площта на лозята до 1980 г. да нарасне над 3 милиона декара, за да се създадат промишлени лозарски райони, като се засаждат комплекси от лозя. Особено внимание се отделя на създаването на такива комплекси от промишлени лозя покрай река Дунав и по черноморското крайбрежие.

В района на нашето крайбрежие от турската граница до Балчик включително една ивица от 20—25 км от брега се характеризира с наличието на много добри условия за развитието на лозата. Почвите по своя физически строеж и химически състав, водният и топлинен режим на по-голяма част от тия места са идеални за лозя, от които ще се получават богати реколти висококачествено грозде.

Тези места се намират под благоприятното влияние на морския климат, който се характеризира с ранна пролет и сравнително прохладно лято, с достатъчно въздушна влага, с късна топла есен и с немного студена безснежна зима, поради което лозята не се загребват.

Средните годишни валежи за района на Черноморието са: за Балчик — 443 л, Варна—498 л, Бургас — 558 л, Поморие — 469 л и Мичурин — 657 л с изразени максимуми през пролетта и есента. При правилно прилагане на мероприятията за съхранение на почвената влага тези валежи са достатъчни за нормалното развитие на лозята.

Приблизително една трета от всичките сега съществуващи лозя в трите окръга — Варненски, Бургаски и Толбухински — са разположени в черноморската ивица. ДЗС в Мичурин има 1100 дка лозя, в с. Черноморец 2000 дка, в с. Обзор 1500 дка, в с. Ясна поляна 780 дка, в Бургас 9350 дка, в с. Каблешково 6800 дка, в Поморие 16 700 дка, в Несебър 7100 дка. Освен това в градския район на Варна има около 10 580 дка собственост на работници и служещи. От посочените данни се вижда, че и сега има немалка концентрация на лозарството по черноморския бряг, което показва колко добре вирее тук лозата.

Освен почвените и климатическите условия през последните няколко години в черноморския район се създадоха, а и непрекъснато се създават редица нови икономически предпоставки за развитието на промишлено лозарство. Преди всичко значително се повиши числеността на населението във Варна и Бургас. В тях и в непосредствена близост до тях се създадоха крупни промишлени центрове с по няколко хиляди работници (корабостроителни предприятия, Девненският индустриален район, Нефтопреработвателният завод и др.). Изградени бяха курортните бисери на нашето Черноморие — комплексите „Златни пясъци" и „Слънчев бряг". А известно е, че те непрекъснато се разширяват, за да могат в близко време да обслужват по няколко стотици хиляди почиващи. Тепърва предстои изграждането на курортни комплекси на юг от Бургас.

Всичко това е сериозна предпоставка за разширяването на промишленото лозарство в тия райони. Въпросът с развитието на лозарството по Черноморието през последните няколко години основно е проучван от специалисти по лозарство. В кооперативните стопанства са уточнени всички площи и сортовият състав за създаването на големи блокове комплексни лозя. Комисия установи, че в стопанствата в черноморската ивица съществуват възможности площта на лозята да бъде увеличена значително, като се свържат наличните комплекси и се създадат големи масиви от лозя. Тези масиви ще се разположат основно от двете страни на панорамното шосе Балчик—Варна, Несебър—Бургас —Созопол—Ахтопол.

Площта на лозята по Черноморието може да нарасне до 1980 г. с около 83 000 дка. Лозовите насаждения ще се увеличат главно в Поморие — с 14 300 дка, в село Каблешково — със 7100 дка, в Бургас — с 10 000 дка, в с. Бяла — с 600 дка, в ДЗС „Дим. Кондов" във Варна — с 12 300 дка, в с. Кичево — с 5200 дка и др.

В района на Варна и особено северно от града до курорта „Златни пясъци" местата са стръмни, бедни, песъчливи, ерозирани, наклонени към морето. Обаче те са много подходящи за развитието на лозя и овощни градини. Сега в този район има около 10 500 дка лозя и овощни градини на частни лица, предимно работници и служители. Поради лошите грижи тези лозя и градини в поголямата си част са застарели, закоржавели, силно проредени и дават незначителна продукция. От друга страна, те придават лош вид на нашето крайбрежие — край „Златни пясъци", което не бива повече да се търпи. Тези места могат и трябва да се превърнат в хубави лозя и овощни градини, които ще дават изобилен и висококачествен плод и ще разкрасят още повече прочутите наши курорти „Дружба" и „Златни пясъци".

Засега местата са частна собственост и това спъва създаването на промишлени комплекси. Градският народен съвет във Варна е разработил подробни мероприятия за решаването на този въпрос, които без отлагане трябва да се проучат от Министерството на селскостопанското производство и с негова помощ да се осъществят колкото е възможно по-навреме.

Черноморието има редица предимства в сравнение с останалите райони на страната по отглеждането на лозата. Тук лозята не се загребват и отгребват, борбата срещу маната се провежда с помалък брой пръскания. Почвите са по-леки и по-лесно се обработват, а на отделни места са песъчливи и лозята могат да се засаждат на собствен корен без облагородяване. Лозата е традиционна култура и населението има вековен опит в отглеждането ѝ. При добри грижи се получават високи добиви грозде с ниска себестойност. През 1962 г. средният добив грозде за страната беше 588 кг, а за Бургаски окръг — 630 кг, за Варненски — 998 кг. Себестойността на 100 кг грозде за страната бе 17,80 лв, а за Бургаски — 12 лв. и за Варненски окръг — 9,24 лв. В отделни стопанства като Поморие тази себестойност е още по-ниска — около 5,70 лв. Средно за страната за 100 кг грозде се разходват 4,55 човекодни, а за Бургаски окръг — 4,10 и за Варненски — 2,34

Досега засадените лозя са предимно от винени сортове и само около 8 на сто са от десертните. От винените сортове са застъпени предимно нашите местни сортове: Димят, Памид, Червен мискет и Виненка, а от десертните — Перл дьо Ксаба, Чауш, Шасла доре, Хамбургски мискет. Около 44 на сто от винените сортове са представени от сорта Димят и 34 на сто от сорта Памид. Площта на ценните винени сортове е около 14 на сто. В новите комплекси блокови лозя трябва да се засаждат следните сортове: за висококачествени бели трапезни вина и за шампански виноматериали: Димят, Юни блан, Ркацители, Немски и Италиански ризлинг, Пино ноар, Алиготе, Совиньон и Тамянка. В новите комплекси лозя площта на ценните винени сортове трябва да заеме около 65—70 на сто.

Твърдението на някои специалисти и лозари, че ценните сортове са нискодобивни, се опровергава както от проучванията, извършени през последните 5—6 години в опитните институти и станции, така и от производствената практика. При добри грижи и правилно приложена резитба от тях се получават по 600 до 1100 кг доброкачествено грозде от декар. Като се имат предвид и по-високите изкупни цени, засаждането на тези сортове е икономически твърде изгодно. Вината, които се получават от тях, са висококачествени. Това се потвърди от резултатите на районния конкурс на вина, проведен на 15 и 16 юни т. г. във Варна. От 105 представени проби от седем окръга на Североизточна България дегустационната комисия класира с първи награди 36 образци вина, от които 25 са от ценните винени сортове. Представените 28 проби от ценните сортове от Варненския черноморски район бяха удостоени с 21 първи награди и 7 втори. Димятовите вина от същия район получиха втора и трета награда.

За ранно десертно гроздопроизводство твърде ще подхождат Чауш, Царица на лозята, Тракийски мискет, Юлски бисер, Дунавски мискет и др. С тези сортове ще се създаде конвейер от последователно зреещи ранни, среднорани и късно зреещи сортове грозда. Площта на ранните десертни сортове трябва да се усвоява равномерно, успоредно с нарастването на консумацията и търсенето на външния пазар на новите десертни сортове грозда. В района на Черноморието има възможност площта на десертните сортове до 1980 г. да нарасне на около 20 000—22 000 дка, което ще представлява около 18 на сто от общата площ на лозята и ще бъде една здрава база за производство на висококачествени десертни грозда както за износа, така и за вътрешния пазар.

За да се създадат големи комплексни лозя по Черноморието, е необходимо да се измени структурата на посевната площ, като редица стопанства се освободят от задължението да отглеждат някои от техническите и окопни култури с оглед да имат повече работна ръка за отглеждането на лозята.

Освен това е нужно Държавният комитет по планирането и Министерството на селскостопанското производство да осигурят на ТКЗС и ДЗС от крайбрежието лозарски трактори „Болгар", мощни трактори с риголвачи, булдозери, скрепери и др., а също торове, препарати, колове и тел.

Целесъобразно е производството на лозов посадъчен материал да се съсредоточи в ДЗС „Димитър Кондов" във Варна, в ТКЗС в с. Кичево, в Бургас, в Поморие и Несебър, които да се снабдяват ежегодно с калеми от вътрешността на страната от най-ранните и среднорани десертни сортове. Впоследствие тия стопанства трябва да си създадат маточни лозя. За борбата срещу болести и неприятели разумно ще бъде още отсега ТКЗС и ДЗС да се подпомогнат с кредити за изграждане на летища за кацане на самолети на селскостопанската авиация, с които най-ефикасно може да се пръскат лозята.

Средствата и трудът, вложени в създаването на един крайбрежен лозарски пояс, ще се възвърнат многократно от изобилната и висококачествена гроздова реколта, която ще се получава всяка година в този благоприятен за лозарството район.

Св. НЕНОВ
директор на комплексна опитна станция във Варна